

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (τρίτο πενταμελές τμήμα)
της 14ης Μαΐου 1998 *

Στην υπόθεση T-309/94,

NV Koninklijke KNP ΒΤ, εταιρία ολλανδικού δικαίου με έδρα το Άμστερνταμ, εκπροσωπούμενη από τους Tom R. Ottervanger και Francis Herbert, δικηγόρους Βρυξελλών, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον δικηγόρο Carlos Zeyen, 56-58, rue Charles Martel,

προσφεύγουσα,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης από τους Richard Lyal και Wouter Wils, μέλη της Νομικής Υπηρεσίας, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Carlos Gómez de la Cruz, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, Centre Wagner, Kirchberg,

καθής,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ολλανδική.

που έχει ως αντικείμενο αίτηση ακυρώσεως της αποφάσεως 94/601/ΕΚ της Επιτροπής, της 13ης Ιουλίου 1994, σχετικά με μια διαδικασία βάσει του άρθρου 85 της Συνθήκης ΕΚ (IV/C/33.833 — Χαρτόνι) (ΕΕ 1994, L 243, σ. 1),

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
(τρίτο πενταμελές τμήμα),

συγκείμενο από τους Β. Vesterdorf, Πρόεδρο, C. P. Briët, P. Lindh, A. Potocki και J. D. Cooke, δικαστές,

γραμματέας: J. Palacio González, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας που διεξήχθη από τις 25 Ιουνίου έως τις 8 Ιουλίου 1997,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Ιστορικό της διαφοράς

- 1 Η παρούσα υπόθεση αφορά την απόφαση 94/601/ΕΚ της Επιτροπής, της 13ης Ιουλίου 1994, σχετικά με μια διαδικασία βάσει του άρθρου 85 της Συνθήκης ΕΚ (IV/C/33.833 — Χαρτόνι) (ΕΕ 1994, L 243, σ. 1), όπως διορθώθηκε πριν από τη

δημοσίευσή της με απόφαση της Επιτροπής της 26ης Ιουλίου 1994 [C(94) 2135 τελικό] (στο εξής: απόφαση). Με την απόφαση, επιβλήθηκαν πρόστιμα σε 19 κατασκευαστές προμηθευτές χαρτονιού εγκατεστημένους εντός της Κοινότητας, λόγω παραβάσεων του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης.

- 2 Με επιστολή της 22ας Νοεμβρίου 1990, η British Printing Industries Federation, οργάνωση που αντιπροσωπεύει τις περισσότερες βιομηχανίες εκτυπώσεως χαρτονιού στο Ηνωμένο Βασίλειο (στο εξής: BPIF), κατέθεσε στην Επιτροπή ανεπίσημη καταγγελία. Υποστήριξε ότι οι παραγωγοί χαρτονιού που εφοδιάζουν την αγορά του Ηνωμένου Βασιλείου είχαν προβεί σε μια σειρά ταυτοχρόνων και ενιαίων αυξήσεων των τιμών και ζητούσε από την Επιτροπή να διενεργήσει ελέγχους για να διαπιστωθεί κατά πόσον είχε διαπραχθεί παράβαση των κοινοτικών κανόνων περί ανταγωνισμού. Για να προσδώσει δημοσιότητα στην πρωτοβουλία της, η BPIF εξέδωσε ανακοινωθέν Τύπου. Στοιχεία αυτού του ανακοινωθέντος περιέλαβε ο ειδικευμένος εμπορικός Τύπος κατά τον μήνα Δεκέμβριο του 1990.
- 3 Στις 12 Δεκεμβρίου 1990, η Fédération française de cartonnage υπέβαλε επίσης ανεπίσημη καταγγελία στην Επιτροπή, παρόμοια με εκείνη της BPIF, στην οποία διατύπωνε κατηγορίες σχετικά με τη γαλλική αγορά χαρτονιού.
- 4 Στις 23 και 24 Απριλίου 1991, υπάλληλοι της Επιτροπής διενήργησαν, βάσει του άρθρου 14, παράγραφος 3, του κανονισμού 17 του Συμβουλίου, της 6ης Φεβρουαρίου 1962, πρώτος κανονισμός εφαρμογής των άρθρων 85 και 86 της Συνθήκης (ΕΕ ειδ. έκδ. 08/001, σ. 25, στο εξής: κανονισμός 17), ταυτοχρόνους ελέγχους χωρίς προειδοποίηση στα κτίρια και τις εγκαταστάσεις ορισμένων επιχειρήσεων και εμπορικών συνδέσμων του κλάδου του χαρτονιού.
- 5 Μετά τους ελέγχους αυτούς, η Επιτροπή απηύθυνε αίτηση παροχής πληροφοριών και εγγράφων βάσει του άρθρου 11 του κανονισμού 17 σε όλους τους αποδέκτες της αποφάσεως.

- 6 Τα στοιχεία τα οποία συνέλεξε στο πλαίσιο αυτών των ελέγχων και αιτήσεων παροχής πληροφοριών και εγγράφων οδήγησαν την Επιτροπή στο συμπέρασμα ότι οι εμπλεκόμενες επιχειρήσεις είχαν, από τα μέσα του 1986 μέχρι τον Απρίλιο του 1991 τουλάχιστον (στις πλείστες των περιπτώσεων), μετάσχει σε παράβαση του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης.
- 7 Αποφάσισε, κατά συνέπεια, να κινήσει την κατ' εφαρμογήν της διατάξεως αυτής προβλεπόμενη διαδικασία. Με επιστολή της 21ης Δεκεμβρίου 1992, απηύθυνε ανακοίνωση των αιτιάσεων σε κάθε μια από τις εμπλεκόμενες επιχειρήσεις. Όλες οι αποδέκτριες επιχειρήσεις απάντησαν γραπτώς. Εννέα εξ αυτών ζήτησαν να εκθέσουν προφορικώς τις παρατηρήσεις τους. Η ακρόασή τους διενεργήθη από τις 7 έως τις 9 Ιουνίου 1993.
- 8 Κατά το πέρας της διαδικασίας, η Επιτροπή εξέδωσε την απόφαση, η οποία περιέχει τις ακόλουθες διατάξεις:

«Άρθρο 1

Οι επιχειρήσεις Buchmann GmbH, Cascades SA, Enso-Gutzeit Oy, Europa Carton AG, Finnboard — the Finnish Board Mills Association, Fiskeby Board AB, Gruber & Weber GmbH & Co KG, Kartonfabriek De Eendracht NV (με εμπορική επωνυμία BPB de Eendracht NV) Koninklijke KNP BT NV (πρώην Koninklijke Nederlandse Papierfabrieken NV), Laakmann Karton GmbH & Co. KG, Mo Och Domsjö AB (MoDo), Mayr-Melnhof Gesellschaft mbH, Papeteries de Lancey SA, Rena Kartonfabrik AS, Sarrió SpA, SCA Holding Ltd [πρώην Reed Paper & Board (UK) Ltd], Stora Kopparberge Bergslags AB, Enso Española SA (πρώην Tampella Española SA) και Moritz J. Weig GmbH & Co. KG παρέβησαν το άρθρο 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης με τη συμμετοχή τους:

— στην περίπτωση της Buchmann και της Rena από τον Μάρτιο του 1988 περίπου μέχρι τα τέλη του 1990 τουλάχιστον,

- στην περίπτωση της Enso Española, τουλάχιστον από τον Μάρτιο του 1988 μέχρι το τέλος Απριλίου 1991 τουλάχιστον,
- στην περίπτωση της Gruber & Weber από το 1988 τουλάχιστον μέχρι τα τέλη του 1990,
- στις υπόλοιπες περιπτώσεις, από τα μέσα του 1986 μέχρι τον Απρίλιο του 1991 τουλάχιστον,

σε μία συμφωνία και μια εναρμονισμένη πρακτική με τις οποίες, από τα μέσα του 1986, οι προμηθευτές χαρτονιού στην Κοινότητα:

- πραγματοποίησαν σε τακτά χρονικά διαστήματα σειρά μυστικών και θεσμοθετημένων συναντήσεων για να συζητήσουν και να υιοθετήσουν ένα κοινό βιομηχανικό σχέδιο περιορισμού του ανταγωνισμού,
- συμφώνησαν τακτικές αυξήσεις των τιμών για κάθε ποιότητα του προϊόντος σε κάθε εθνικό νόμισμα,
- προσχέδιασαν και εφήρμοσαν ταυτόχρονες και ενιαίες αυξήσεις των τιμών σε ολόκληρη την Κοινότητα,
- συμφώνησαν άτυπα να διατηρηθούν σταθερά τα μερίδια των σημαντικότερων παραγωγών στην αγορά με κατά καιρούς τροποποιήσεις,
- έλαβαν, όλο και συχνότερα από τις αρχές του 1990, εναρμονισμένα μέτρα ελέγχου της προσφοράς του προϊόντος στην κοινοτική αγορά, για να εξασφαλίσουν την εφαρμογή των εν λόγω εναρμονισμένων αυξήσεων των τιμών,
- αντήλλαξαν εμπορικές πληροφορίες (για τις παραδόσεις, τις τιμές, την παύση της λειτουργίας των εργοστασίων, τις ανεκτέλεστες παραγγελίες και τα ποσοστά χρησιμοποίησης των μηχανημάτων) για τη στήριξη των παραπάνω μέτρων.

(...)

Άρθρο 3

Με την παρούσα απόφαση επιβάλλονται, για τις παραβάσεις του άρθρου 1 που διαπιστώθηκαν, τα ακόλουθα πρόστιμα στις παρακάτω επιχειρήσεις:

(...)

ix) NV Koninklijke KNP BT NV, πρόστιμο 3 000 000 ECU.

(...».

- 9 Κατά την απόφαση, η παράβαση εξελίχθηκε στο πλαίσιο ενός φορέα γνωστού ως Product Group Paperboard (στο εξής: PG Paperboard), ο οποίος απετελείται από διάφορες ομάδες ή επιτροπές.
- 10 Εντός του φορέα αυτού συστάθηκε, περί τα μέσα του 1986, μια Presidents Working Group (ομάδα εργασίας προέδρων, στο εξής: PWG), αποτελούμενη από υψηλά ισταμένους εκπροσώπους των (οκτώ περίπου) μεγαλύτερων παραγωγών χαρτονιού της Κοινότητας.

- 11 Η PWG είχε ως βασική δραστηριότητα να συζητεί και να διαβουλεύεται για την αγορά, τα μερίδια αγοράς, τις τιμές και την παραγωγική ικανότητα. Ειδικότερα, ελάμβανε βασικές αποφάσεις τόσο για το χρονοδιάγραμμα όσο και για το επίπεδο των αυξήσεων των τιμών που θα πραγματοποιούσαν οι παραγωγοί.
- 12 Η PWG υπέβαλλε εκθέσεις στην President Conference (συμβούλιο προέδρων, στο εξής: PC), στην οποία μετείχαν (κατά το μάλλον ή ήττον τακτικά) όλοι σχεδόν οι διευθύνοντες σύμβουλοι των οικείων επιχειρήσεων. Η PC συνερχόταν κατά την υπό κρίση περίοδο δύο φορές ετησίως.
- 13 Περί τα τέλη του 1987, συστάθηκε η Joint Marketing Committee (κοινή επιτροπή μάρκετινγκ, στο εξής: JMC). Βασικό της έργο ήταν αφενός μεν να προσδιορίζει εάν και, εφόσον ναι, με ποιον τρόπο θα μπορούσαν να τεθούν σε ισχύ οι αυξήσεις των τιμών, αφετέρου δε να επεξεργάζεται τις λεπτομέρειες των πρωτοβουλιών για τις τιμές που απεφάσιζε η PWG για καθεμία χώρα μεμονωμένα και για τους κυριότερους πελάτες με στόχο τη δημιουργία ενός συστήματος ισοδυνάμων τιμών στην Ευρώπη.
- 14 Τέλος, η «οικονομική επιτροπή» (στο εξής: OE) συζητούσε θέματα όπως οι διακυμάνσεις των τιμών στις εθνικές αγορές και οι ανεκτέλεστες παραγγελίες και γνωστοποιούσε τα πορίσματά της στην JMC ή, πριν από τα τέλη του 1987, στην προκάτοχο της JMC, Marketing Committee. Η OE απετελείτο από διευθυντές μάρκετινγκ ή/και πωλήσεων των περισσότερων από τις εμπλεκόμενες επιχειρήσεις και συνερχόταν περισσότερες από μία φορές ετησίως.
- 15 Όπως προκύπτει ακόμη από την απόφαση, η Επιτροπή έκρινε ότι οι δραστηριότητες της PG Paperboard υπεβοηθούντο από την ανταλλαγή πληροφοριών που γινόταν μέσω της εταιρείας καταπιστευτικής διαχείρισης Fides με έδρα τη Ζυρίχη (Ελβετία). Κατά την απόφαση, τα περισσότερα μέλη της PG Paperboard υπέβαλλαν στη Fides περιοδικές εκθέσεις σχετικά με τις παραγγελίες, την παραγωγή, τις πωλήσεις και τη χρησιμοποίηση της παραγωγικής ικανότητας. Οι εκθέσεις αυτές συγκεντρώνονταν στο πλαίσιο του συστήματος Fides, τα δε συγκεντρωμένα κατ' αυτόν τον τρόπο στοιχεία διαβιβάζονταν στη συνέχεια στους μετέχοντες.

- 16 Η προσφεύγουσα NV Koninklijke KNP ΒΤ (στο εξής: ΚΝΡ) έλεγχε τη ΚΝΡ Vouwkarton BV Eerbeek (στο εξής: ΚΝΡ Vouwkarton) κατά 100 % μέχρι την 1η Ιανουαρίου 1990, όταν η εταιρία αυτή περιήλθε στη Mayr-Melnhof. Κατά την απόφαση, η ΚΝΡ Vouwkarton, που αποτελούσε ένα από τα τμήματα του ομίλου συσκευασίας της ΚΝΡ, μετείχε στις συναντήσεις της ΡWΓ (μέχρι τα μέσα του 1988), της JMC, της ΡC και της ΟΕ. Κατά τη διάρκεια της συμμετοχής της στις συναντήσεις της ΡWΓ, ο εκπρόσωπος της ΚΝΡ Vouwkarton, διευθυντής του ομίλου συσκευασίας της προσφεύγουσας και μέλος της διευθύνσεώς της, προέδρευε των συνεδριάσεων αυτού του οργάνου, καθώς και της ΡC. Η παραβατική συμπεριφορά της ΚΝΡ Vouwkarton, για το χρονικό διάστημα από τα μέσα του 1986 μέχρι την 1η Ιανουαρίου 1990, καταλογίστηκε στην προσφεύγουσα.
- 17 Η ΚΝΡ εξαγόρασε επίσης, από τις 31 Δεκεμβρίου 1986, τη γερμανική κατασκευάστρια συσκευασιών Herzberger Papierfabrik Ludwig Osthusenrich GmbH und Co KG, της οποίας η θυγατρική Badische Kartonfabrik (στο εξής: Badische) μετείχε στις συναντήσεις της ΡWΓ, της JMC και της ΟΕ. Η τελευταία συμμετοχή της Badische στη JMC χρονολογείται τον Μάιο του 1989, απεχώρησε δε επίσημα από τη ΡG Paperboard στα τέλη του έτους αυτού. Επειδή, όμως, η Badische προέβη σε ανατιμήσεις μετά την αποχώρησή της από την ΡG Paperboard, η Επιτροπή θεώρησε ότι εξακολούθησε να μετέχει αφανώς στη σύμπραξη μέχρι τον Απρίλιο του 1991. Η συμμετοχή της Badische στη σύμπραξη καταλογίστηκε στην προσφεύγουσα.

Διαδικασία

- 18 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 7 Οκτωβρίου 1994, η προσφεύγουσα άσκησε την υπό κρίση προσφυγή.
- 19 Κατά της αποφάσεως προσέφυγαν επίσης δεκαέξι από τις λοιπές δεκαοκτώ επιχειρήσεις που θεωρήθηκαν υπαίτιες της παραβάσεως (υποθέσεις T-295/94, T-301/94, T-304/94, T-308/94, T-310/94, T-311/94, T-317/94, T-319/94, T-327/94, T-334/94, T-337/94, T-338/94, T-347/94, T-348/94, T-352/94 και T-354/94).

- 20 Με επιστολή που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 10 Ιουνίου 1996, η προσφεύγουσα στην υπόθεση T-301/94, Laakmann Karton GmbH, παραιτήθηκε της προσφυγής της, η δε υπόθεση διαγράφηκε από το πρωτόκολλο του Πρωτοδικείου με διάταξη της 18ης Ιουλίου 1996, T-301/94, Laakmann Karton κατά Επιτροπής (που δεν έχει δημοσιευθεί στη Συλλογή).
- 21 Κατά της απόφασης προσέφυγαν επίσης τέσσερις φινλανδικές επιχειρήσεις, μέλη του επαγγελματικού ομίλου Finnboard και ευθυνόμενες αλληλεγγύως, υπ' αυτή τους την ιδιότητα, για την πληρωμή του επιβληθέντος σ' αυτόν προστίμου (συνεκδικαζόμενες υποθέσεις T-339/94, T-340/94, T-341/94 και T-342/94).
- 22 Τέλος, προσφυγή άσκησε ο σύνδεσμος CEPI-Cartonboard, μη αποδέκτης της απόφασης. Παραιτήθηκε όμως της προσφυγής του με επιστολή που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 8 Ιανουαρίου 1997, η δε υπόθεση διαγράφηκε από το πρωτόκολλο του Πρωτοδικείου με διάταξη της 6ης Μαρτίου 1997, T-312/94, CEPI-Cartonboard κατά Επιτροπής (που δεν έχει δημοσιευθεί στη Συλλογή).
- 23 Με επιστολή της 5ης Φεβρουαρίου 1997, το Πρωτοδικείο κάλεσε τους διαδίκους να μετάσχουν σε ανεπίσημη συνάντηση, ιδίως για ν' αναπτύξουν τις παρατηρήσεις τους επί του ενδεχομένου της συνεκδικάσεως των υποθέσεων T-295/94, T-304/94, T-308/94, T-309/94, T-310/94, T-311/94, T-317/94, T-319/94, T-327/94, T-334/94, T-337/94, T-338/94, T-347/94, T-348/94, T-352/94 και T-354/94, προς διευκόλυνση της προφορικής διαδικασίας. Κατά την εν λόγω συνάντηση, που πραγματοποιήθηκε στις 29 Απριλίου 1997, οι διάδικοι αποδέχθηκαν τη συνεκδίκαση αυτή.
- 24 Με διάταξη της 4ης Ιουνίου 1997, ο πρόεδρος του τρίτου πενταμελούς τμήματος του Πρωτοδικείου αποφάσισε να συνεκδικάσει λόγω συναφείας τις προαναφερθείσες υποθέσεις προς διευκόλυνση της προφορικής διαδικασίας, σύμφωνα με το άρθρο 50 του Κανονισμού Διαδικασίας, δέχθηκε δε αίτηση εμπιστευτικού χειρισμού την οποία υπέβαλε η προσφεύγουσα της υποθέσεως T-334/94.

- 25 Με διάταξη της 20ής Ιουνίου 1997, δέχθηκε αίτηση εμπιστευτικού χειρισμού την οποία υπέβαλε η προσφεύγουσα της υποθέσεως T-337/94 σχετικά με έγγραφο το οποίο προσκόμισε εις απάντηση γραπτής ερωτήσεως του Πρωτοδικείου.
- 26 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Πρωτοδικείο (τρίτο πενταμελές τμήμα) αποφάσισε να λάβει μέτρα οργανώσεως της διαδικασίας, ζητώντας από τους διαδίκους να απαντήσουν σε ορισμένες γραπτές ερωτήσεις και να προσκομίσουν ορισμένα έγγραφα. Οι διάδικοι ανταποκρίθηκαν στα αιτήματα αυτά.
- 27 Οι διάδικοι των απαριθμουμένων στη σκέψη 23 υποθέσεων αγόρευσαν και απάντησαν στις προφορικές ερωτήσεις του Πρωτοδικείου κατά τη δημόσια συνεδρίαση που διεξήχθη από τις 25 Ιουνίου έως τις 8 Ιουλίου 1997.

Αιτήματα των διαδίκων

- 28 Η προσφεύγουσα ζητεί από το Πρωτοδικείο:

- να ακυρώσει εν όλω ή εν μέρει την απόφαση·
- να ακυρώσει το επιβληθέν πρόστιμο ή τουλάχιστον να μειώσει το ύψος του·
- να διατάξει ό,τι μέτρα κρίνει αναγκαία·
- να καταδικάσει την καθής στα δικαστικά έξοδα.

29 Η Επιτροπή ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να απορρίψει την προσφυγή·

— να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

Επί του αιτήματος ακυρώσεως της αποφάσεως

Επί των λόγων ακυρώσεως αφενός μεν ότι εσφαλμένως καταλογίστηκε στην προσφεύγουσα η συμπεριφορά της KNP Vouwkarton και της Badische, αφετέρου δε ότι παραβιάστηκε έτσι το άρθρο 190 της Συνθήκης

Επιχειρήματα των διαδίκων

30 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η απόφαση δεν είναι σύμφωνη με την κατά το άρθρο 90 της Συνθήκης υποχρέωση αιτιολογήσεως, καθόσον καταλογίζει σ' αυτήν τη συμμετοχή της KNP Vouwkarton και της Badische στη σύμπραξη.

31 Υπενθυμίζει ότι, κατά την αιτιολογική σκέψη 143 της αποφάσεως, η συμπεριφορά θυγατρικής θεωρήθηκε ότι έπρεπε να καταλογιστεί στον όμιλο, εκπροσωπούμενο από τη μητρική εταιρεία, όταν είχαν συνεργήσει στην παράβαση περισσότερες της μιας επιχειρήσεις ενός ομίλου ή όταν υπήρχαν σαφείς αποδείξεις για τη σχέση της μητρικής εταιρείας με τη συνέργεια της θυγατρικής εταιρείας στη σύμπραξη. Δεν προκύπτει όμως σαφώς από την απόφαση ποιο κριτήριο επέλεξε η Επιτροπή για να καταλογίσει στην προσφεύγουσα τη συμπεριφορά της KNP Vouwkarton και της Badische.

- 32 Εάν υποτεθεί ότι η Επιτροπή εφάρμοσε το δεύτερο απο τα προαναφερθέντα κριτήρια, ήτοι την ύπαρξη σαφών αποδείξεων περί συμμετοχής της προσφεύγουσας στη σύμπραξη, η απόφαση έπρεπε να μνημονεύει τα στοιχεία που αποδεικνύουν ότι η προσφεύγουσα ήταν ενεργά και άμεσα αναμειγμένη στη συμμετοχή των θυγατρικών της στη σύμπραξη. Ελλείπει τέτοιων στοιχείων, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι η προσφεύγουσα είχε πρόθεση συμμετοχής στη σύμπραξη.
- 33 Η προσφεύγουσα φρονεί, εξ άλλου, ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε σφάλμα εκτίμησης καταλογίζοντάς της τη συμπεριφορά της ΚΝΡ Vouwkarton και της Badische.
- 34 Όσον αφορά τη συμμετοχή της ΚΝΡ Vouwkarton στη σύμπραξη, η προσφεύγουσα επισημαίνει ότι το μέλος της διευθύνσεώς της, που ήταν (έμμεσα) συνδιευθυντής της ΚΝΡ Vouwkarton και παρίστατο, υπ' αυτή την ιδιότητα, στις συναντήσεις της PWG και της PC, έπαυσε να μετέχει σε όλες τις συναντήσεις των οργάνων της PG Paperboard από τον Νοέμβριο του 1988 (από τον Μάιο του 1988 όσον αφορά την PWG). Έκτοτε, διεκόπη κάθε «προσωπικός δεσμός» μεταξύ της προσφεύγουσας και της συμπράξεως.
- 35 Εν πάση περιπτώσει, κάθε ενεργή και άμεση συμμετοχή της προσφεύγουσας στη σύμπραξη τερματίστηκε με την πώληση της ΚΝΡ Vouwkarton στον όμιλο Mayr-Melnhof από 1ης Ιανουαρίου 1990.
- 36 Όσον αφορά τη Badische, η προσφεύγουσα δεν ενεχόταν ενεργά και άμεσα στη συμμετοχή της Badische στη σύμπραξη. Ειδικότερα, κανένα στοιχείο δεν δικαιολογεί το συμπέρασμα ότι η συμμετοχή του μέλους της διευθύνσεως της προσφεύγουσας στις συναντήσεις της PWG και της PC αφορούσε και τη Badische.

- 37 Η τελευταία ενεργούσε, πράγματι, κατά το τρόπο ανεξάρτητο στην αγορά και ουδέποτε μετέσχε στη σύμπραξη βάσει οδηγιών της προσφεύγουσας. Επομένως, δεν δικαιολογείται να της καταλογίζεται η συμμετοχή αυτή (βλ. αποφάσεις του Δικαστηρίου της 14ης Ιουλίου 1972, 48/69, ICI κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1972-1973, σ. 99, της 12ης Ιουλίου 1979, 32/78 και 36/78 έως 82/78, BMW Belgium κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1979/II, σ. 177, σκέψη 24, και της 6ης Απριλίου 1995, C-310/93 P, BPB Industries και British Gypsum κατά Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. I-865).
- 38 Απαντώντας στον λόγο ακυρώσεως περί παραβάσεως του άρθρου 190 της Συνθήκης, η Επιτροπή διατείνεται ότι η αιτιολογική σκέψη 149 της αποφάσεως αιτιολογεί ρητώς γιατί καταλογίζεται στην προσφεύγουσα η συμπεριφορά της KNP Vouwkarton και της Badische. Ειδικότερα, η συμμετοχή του διευθυντή του ομίλου συσκευασίας της προσφεύγουσας στις συναντήσεις της PWG και της PC αποτελεί συγκεκριμένη απόδειξη για την ύπαρξη προσωπικού δεσμού μεταξύ αυτής και της συμπράξεως.
- 39 Ως προς τον λόγο ακυρώσεως περί σφάλματος εκτιμήσεως, η Επιτροπή φρονεί, σχετικά με την KNP Vouwkarton, ότι η συμμετοχή του μέλους της διευθύνσεως της προσφεύγουσας στις συναντήσεις της PWG και της PC αποδεικνύει ότι αυτή ήταν εν γνώσει της συμπράξεως, ότι υπήρχε άμεση σχέση μεταξύ αυτής και των θυγατρικών της και, τέλος, ότι συνέβαλλε ενεργά στη συμμετοχή των θυγατρικών της στη σύμπραξη. Υπ' αυτές τις συνθήκες, το γεγονός και μόνον ότι, μετά το 1988, το μέλος της διευθύνσεώς της έπαυσε να προεδρεύει των συναντήσεων της PWG και της PC ουδόλως επηρεάζει την ύπαρξη προσωπικού δεσμού της προσφεύγουσας με τη σύμπραξη.
- 40 Η Επιτροπή υποστηρίζει άλλωστε ότι η συμμετοχή του μέλους της διευθύνσεως της προσφεύγουσας στις συναντήσεις της PWG και της PC συνιστά επίσης άμεσο δεσμό με τη συμμετοχή της Badische στη σύμπραξη.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 41 Όπως προκύπτει από την αιτιολογική σκέψη 149, πρώτο εδάφιο, της αποφάσεως, την KNP Vouwkarton εκπροσωπούσε στο συμβούλιο προέδρων και στην

PWG ένα μέλος της διευθύνσεως της προσφεύγουσας, που ήταν ταυτόχρονα επικεφαλής του τμήματος συσκευασίας της. Στην ίδια αιτιολογική σκέψη διευκρινίζεται ότι, «λόγω της αποδεδειγμένης σχέσης μεταξύ της σύμπραξης και της ιδίας της ΚΝΡ, η απόφαση είναι ενδεδειγμένο να απευθυνθεί σε ολόκληρο τον όμιλο ΚΝΡ για την περίοδο που προηγείται της εξαγοράς της ΚΝΡ Vouwkarton από την [Mayr-Melnhof] κατά την 1η Ιανουαρίου 1990. (Για την περίοδο μετά τη μεταβίβαση, η [Mayr-Melnhof] είναι υπεύθυνη για τη συνέχιση της συμμετοχής της ΚΝΡ Vouwkarton στη σύμπραξη)».

- 42 Κατά την αιτιολογική σκέψη 149, δεύτερο εδάφιο, η προσφεύγουσα «κατείχε επίσης καθ' όλη την υπό εξέταση περίοδο το 95 % της γερμανικής επιχείρησης χαρτονιού Herzberger Papierfabrik, στην οποία ανήκε και η Badische Kartonfabrik». Εξ αυτού η Επιτροπή συμπεραίνει: «Συνεπώς, όσον αφορά τη συμμετοχή της Badische στη σύμπραξη, η παρούσα απόφαση θα απευθυνθεί στην ΚΝΡ.»
- 43 Όπως προκύπτει με επαρκή σαφήνεια από την απόφαση, αυτή απευθύνθηκε στην προσφεύγουσα κατ' εφαρμογήν του κριτηρίου κατά το οποίο η απόφαση απευθύνθηκε στον όμιλο, εκπροσωπούμενο από τη μητρική εταιρία, οσάκις υπήρχαν σαφείς αποδείξεις για τη σχέση της μητρικής εταιρείας με τη συνέργεια της θυγατρικής εταιρείας στη σύμπραξη (αιτιολογική σκέψη 143, αριθ. 2). Συναφώς, η απόφαση, μνημονεύοντας το γεγονός ότι μέλος της διευθύνσεως της προσφεύγουσας, που ήταν ταυτόχρονα επικεφαλής του τμήματος συσκευασίας της, μετείχε στις συναντήσεις της PWG και της PC ως εκπρόσωπος της ΚΝΡ Vouwkarton, περιλαμβάνει επαρκή μνεία των στοιχείων στα οποία στηρίχτηκε η Επιτροπή για να συμπεράνει ότι η προσφεύγουσα είχε ανάμειξη στη σύμπραξη.
- 44 Συνεπώς, πρέπει να απορριφθεί ο λόγος ακυρώσεως περί ανεπαρκούς αιτιολογήσεως της αποφάσεως.
- 45 Ως προς τον δεύτερο λόγο ακυρώσεως, καλώς η Επιτροπή καταλόγισε στην προσφεύγουσα την αντίθετη στον ανταγωνισμό συμπεριφορά της ΚΝΡ Vouwkarton και της Badische.

- 46 Επ' αυτού, επισημαίνεται κατ' αρχάς ότι η προσφεύγουσα δεν ισχυρίζεται πως δεν μπορούσε να επηρεάσει καθοριστικά την εμπορική πολιτική της KNP Vouwkarton και της Badische.
- 47 Ακολούθως, είναι αδιαμφισβήτητο ότι ένα μέλος της διεύθυνσεως της προσφεύγουσας μετείχε στις συναντήσεις της PWG, των οποίων μάλιστα προήδρευε, μέχρι το 1988. Κατά την απόφαση, όμως, η PWG αποτελούσε την ομήγυρη στην οποία διεξήγοντο οι βασικές στρεφόμενες κατά του ανταγωνισμού συζητήσεις, διαπίστωση την οποία δεν αμφισβητεί η προσφεύγουσα.
- 48 Υπ' αυτές τις συνθήκες, η Επιτροπή απέδειξε ότι η προσφεύγουσα, μέσω του μέλους της διεύθυνσεώς της, είχε ενεργή ανάμιξη στην αντίθετη στον ανταγωνισμό συμπεριφορά της KNP Vouwkarton. Εμπλεκόμενη έτσι στη συμμετοχή μιας θυγατρικής της στη σύμπραξη, η προσφεύγουσα ε γνώριζε, αλλά και επιδοκίμαζε κατ' ανάγκην, τη συμμετοχή της Badische στην παράβαση στην οποία ελάμβανε μέρος η KNP Vouwkarton.
- 49 Την ευθύνη της προσφεύγουσας δεν επηρεάζει το γεγονός ότι το μέλος της διεύθυνσεώς της έπαυσε να παρίσταται στις συναντήσεις των οργάνων της PG Paperboard το 1988. Πράγματι, στην προσφεύγουσα εναπέκειτο, ως μητρική εταιρία, να λάβει έναντι των θυγατρικών της παν μέτρο προοριζόμενο να εμποδίσει τη συνέχιση μιας παραβάσεως της οποίας δεν αγνοούσε την ύπαρξη. Η προσφεύγουσα δεν αμφισβήτησε άλλωστε ότι δεν αποπειράθηκε καν να εμποδίσει τη συνέχιση της παραβάσεως.
- 50 Προκύπτει επίσης ότι η μεταβίβαση της KNP Vouwkarton στη Mayr-Melnhof, από 1ης Ιανουαρίου 1990, δεν επηρέασε την ευθύνη της προσφεύγουσας εκ της συνεχίσεως της αντίθετης στον ανταγωνισμό συμπεριφοράς της Badische.

- 51 Επομένως, ο λόγος ακυρώσεως περί εσφαλμένης εκτιμήσεως της Επιτροπής πρέπει επίσης να απορριφθεί.

Επί του λόγου ακυρώσεως περί εσφαλμένης εκτιμήσεως της διάρκειας συμμετοχής της Badische στη σύμπραξη

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 52 Η προσφεύγουσα διατείνεται ότι η Badische έπαυσε να μετέχει στη σύμπραξη στα τέλη του 1989. Παρ' όλον ότι η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι η Badische απεχώρησε έκτοτε από τις συναντήσεις των οργάνων της PG Paperboard, έκρινε, παρά ταύτα, ότι η προσφεύγουσα ευθυνόταν για τη συμμετοχή της Badische στη σύμπραξη μέχρι τον Απρίλιο του 1991.
- 53 Το γεγονός και μόνον ότι η Badische ελάμβανε σποραδικώς από έναν ανεξάρτητο εμπορικό πράκτορα, χωρίς να τις έχει ζητήσει, πληροφορίες για τις πρωτοβουλίες ως προς τις τιμές που αφορούσαν μόνο την αγορά του Ηνωμένου Βασιλείου δεν αρκεί για να θεωρηθεί ότι εξακολουθούσε να μετέχει ενεργά στη σύμπραξη. Όπως άλλωστε προκύπτει από το άρθρο 1, ένατη περίπτωση, της αποφάσεως, οι παραγωγοί χαρτονιού ελάμβαναν, όλο και συχνότερα, εναρμονισμένα μέτρα ελέγχου της προσφοράς του προϊόντος στην αγορά, μόλις από τις αρχές του 1990.
- 54 Η Επιτροπή παραπέμπει στην αιτιολογική σκέψη 162 της αποφάσεως, κατά την οποία η Badische εξακολουθούσε να εφαρμόζει τις πρωτοβουλίες για τις τιμές κατά το χρόνο διενέργειας των ελέγχων της Επιτροπής. Πρέπει, επομένως, να θεωρηθεί ότι η Badische μετείχε στη σύμπραξη και μετά την αποχώρησή της από τα όργανα της PG Paperboard. Άρα, επικουρικώς μόνον μνημονεύεται, στην ίδια αιτιολογική σκέψη, το ότι ελάμβανε πιθανότατα πληροφορίες σχετικά με τις προτεινόμενες πρωτοβουλίες για τις τιμές στο Ηνωμένο Βασίλειο μέσω του πράκτορά της στην Αγγλία.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 55 Όπως διαπιστώθηκε ήδη (βλ. σκέψεις 45 έως 50 ανωτέρω), καλώς η Επιτροπή καταλόγισε στην προσφεύγουσα την παραβατική συμπεριφορά της KNP Vouwkarton και της Badische.
- 56 Η προσφεύγουσα αναγνωρίζει ότι, αφού απεχώρησε από τα όργανα της PG Paperboard στα τέλη του 1989, εξακολούθησε να λαμβάνει πληροφορίες για τις πρωτοβουλίες ως προς τις τιμές.
- 57 Δεν αμφιβητεί άλλωστε ότι, όπως προκύπτει από τους συνημμένους στην απόφαση πίνακες F και G, τον Απρίλιο του 1990 και τον Ιανουάριο του 1991 αύξησε την τιμή της του χαρτονιού GD στη Γερμανία και το Ηνωμένο Βασίλειο στο ίδιο επίπεδο με τις τιμές που εφάρμοζαν οι επιχειρήσεις που εξακολουθούσαν να μετέχουν στα όργανα της PG Paperboard μέχρι τον Απρίλιο του 1991.
- 58 Προκύπτει έτσι ότι εξακολούθησε, εκ προθέσεως, να επωφελείται από δραστηριότητες αντίθετες προς το άρθρο 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης, καθόσον δεν ηδύνατο να αγνοεί ότι οι πληροφορίες τις οποίες χρησιμοποιούσε ήταν προϊόν συμπαιγνίας.
- 59 Επομένως, καλώς η Επιτροπή έκρινε, στην αιτιολογική σκέψη 162, έκτο εδάφιο, της αποφάσεως, ότι η προσφεύγουσα έπρεπε «να θεωρηθεί ότι συνήργησε στην παράβαση μέχρι το χρόνο διενέργειας των ελέγχων», ήτοι μέχρι τις 23 και 24 Απριλίου 1991.
- 60 Επομένως, ο λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

Επί του αιτήματος ακυρώσεως ή μειώσεως του προστίμου

Επί του λόγου ακυρώσεως περί ανεπαρκούς αιτιολογήσεως της αποφάσεως ως προς την επιμέτρηση του προστίμου

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 61 Η προσφεύγουσα φρονεί ότι η απόφαση, παρά το σχετικά υψηλό γενικό επίπεδο των προστίμων, δεν εξηγεί με ποιο συγκεκριμένο τρόπο επιμέτρηση η Επιτροπή το πρόστιμο που της επέβαλε. Περαιτέρω, εάν το Πρωτοδικείο ήθελε κρίνει μη αποδεδειγμένη την παράβαση ως προς ένα ή περισσότερα σημεία, θα επλήττετο η βάση υπολογισμού του προστίμου.
- 62 Με το υπόμνημα απαντήσεως, η προσφεύγουσα τονίζει ότι η παράλειψη ακριβούς μνείας των στοιχείων που συνεκτιμήθηκαν κατά την επιμέτρηση του προστίμου τής στερεί τη δυνατότητα να θεμελιώσει τον παρόντα λόγο ακυρώσεως. Επομένως, η Επιτροπή δεν μπορεί να αμφισβητήσει το παραδεκτόν του με την αιτιολογία ότι δεν αναπτύχθηκε επαρκώς στο δικόγραφο της προσφυγής. Συγκεκριμένα, εφ' όσον χρόνο η Επιτροπή δεν είχε παράσχει στοιχεία όσον αφορά ιδίως τον κύκλο εργασιών τον οποίον έλαβε ως βάση υπολογισμού του προστίμου, το αντίστοιχο χρονικό διάστημα και την επίδραση ενδεχομένων ελαφρυντικών ή επιβαρυντικών περιστάσεων, δεν ήταν σε θέση να υποβάλει λεπτομερέστερες παρατηρήσεις.
- 63 Η Επιτροπή θεωρεί अपαράδεκτο τον λόγο ακυρώσεως περί ανεπαρκούς αιτιολογήσεως του προστίμου, δυνάμει του άρθρου 44, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του Κανονισμού Διαδικασίας, εφόσον το δικόγραφο της προσφυγής ουδόλως αναπτύσσει τον εν λόγω λόγο.

- 64 Επικουρικώς, υπενθυμίζει ότι οι αιτιολογικές σκέψεις 167 έως 172 της αποφάσεως περιέχουν λεπτομερή έκθεση των στοιχείων που συνεκτιμήθηκαν κατά τον υπολογισμό των προστίμων. Εν πάση περιπτώσει, θεωρεί ότι δεν υποχρεούται να προσκομίσει κάποιου είδους «κατάλογο» των προστίμων.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 65 Ο παρών λόγος ακυρώσεως πρέπει να κριθεί παραδεκτός. Συγκεκριμένα, με το δικόγραφο της προσφυγής της, η προσφεύγουσα υποστήριξε συνοπτικά έστω, αλλά πάντως ρητά, ότι η απόφαση αιτιολογεί ανεπαρκώς τον «συγκεκριμένο τρόπο με τον οποίο η Επιτροπή καθόρισε το πρόστιμο». Άλλωστε, η Επιτροπή απάντησε, παραπέμποντας στις αιτιολογικές σκέψεις 167 έως 172 της αποφάσεως.
- 66 Επομένως, αυτός ο λόγος ακυρώσεως πρέπει να εξετασθεί.
- 67 Κατά πάγια νομολογία, η υποχρέωση αιτιολογήσεως μιας ατομικής αποφάσεως σκοπό έχει να επιτρέψει στον κοινοτικό δικαστή να ασκήσει τον έλεγχο του επί της νομιμότητας της αποφάσεως και να παράσχει στον ενδιαφερόμενο ικανές ενδείξεις ως προς το αν η απόφαση έχει επαρκές έρεισμα ή αν ενδεχομένως πάσχει ελάττωμα λόγω του οποίου θα μπορούσε να αμφισβητηθεί το κύρος της, το δε περιεχόμενο της υποχρεώσεως αυτής εξαρτάται από τη φύση της περί ης πρόκειται πράξεως και από το πλαίσιο εντός του οποίου εκδόθηκε (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση του Πρωτοδικείου της 11ης Δεκεμβρίου 1996, T-49/95, Van Megen Sports κατά Επιτροπής, Συλλογή 1994, σ. II-1799, σκέψη 51).
- 68 Προκειμένου περί αποφάσεως που επιβάλλει, όπως η υπό κρίση, πρόστιμα σε πλείονες επιχειρήσεις λόγω παραβάσεως των κοινοτικών κανόνων του ανταγωνισμού, η έκταση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως πρέπει να προσδιορίζεται ιδίως με γνώμονα το γεγονός ότι η σοβαρότητα των παραβάσεων πρέπει να αποδεικνύεται βάσει μεγάλου αριθμού στοιχείων όπως είναι, ιδίως, τα ιδιαίτερα

περιστατικά της υποθέσεως, το πλαίσιο της και ο αποτρεπτικός χαρακτήρας των προστίμων, και τούτο χωρίς να υφίσταται δεσμευτικός ή εξαντλητικός κατάλογος κριτηρίων που πρέπει οπωσδήποτε να λαμβάνονται υπόψη (διάταξη της 25ης Μαρτίου 1996, C-137/95 P, SPO κ.λπ. κατά Επιτροπής, σ. I-1611, σκέψη 54).

- 69 Επί πλέον, κατά τον καθορισμό του ύψους κάθε προστίμου, η Επιτροπή διαθέτει εξουσία εκτιμήσεως και δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι υποχρεούται να εφαρμόζει προς τούτο κάποιον συγκεκριμένο μαθηματικό τύπο (βλ., στην ίδια κατεύθυνση, απόφαση του Πρωτοδικείου της 6ης Απριλίου 1995, T-150/89, Martinelli κατά Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. II-1165, σκέψη 59).
- 70 Τα κριτήρια που λαμβάνονται υπόψη, στην απόφαση, για τον καθορισμό του γενικού επιπέδου των προστίμων και του ύψους των κατ' ιδίαν προστίμων παρατίθενται στις αιτιολογικές σκέψεις 168 και 169 αντιστοίχως. Όσον αφορά, περαιτέρω, τα κατ' ιδίαν πρόστιμα, η Επιτροπή εξηγεί, στην αιτιολογική σκέψη 170, ότι οι επιχειρήσεις που μετείχαν στην PWG εθεωρούντο, κατ' αρχήν, ως «επί κεφαλής» της συμπράξεως, ενώ οι λοιπές επιχειρήσεις εθεωρούντο ως «απλά μέλη» της. Τέλος, στις αιτιολογικές σκέψεις 171 και 172, αναφέρει ότι τα ποσά των προστίμων που επιβλήθηκαν στη Rena και στη Stora πρέπει να είναι σημαντικά μειωμένα, προκειμένου να ληφθεί υπόψη η συνεργασία τους με την Επιτροπή, και ότι άλλες οκτώ επιχειρήσεις, μεταξύ των οποίων και η προσφεύγουσα, μπορούν επίσης, σε μικρότερο βαθμό, να τύχουν κάποιας μειώσεως, διότι, στις απαντήσεις που έδωσαν στην κοινοποίηση των αιτιάσεων, δεν αμφισβήτησαν την ουσία των πραγματικών ισχυρισμών που διατύπωσε η Επιτροπή.
- 71 Με τα δικόγραφα που κατέθεσε στο Πρωτοδικείο, καθώς και με απάντησή της σε γραπτή του ερώτηση, η Επιτροπή εξήγησε ότι τα πρόστιμα υπολογίστηκαν βάσει του κύκλου εργασιών τον οποίον είχε πραγματοποιήσει καθεμιά από τις αποδέκτριες της αποφάσεως επιχειρήσεις στην κοινοτική αγορά του χαρτονιού το 1990. Επιβλήθηκαν έτσι πρόστιμα έχοντα ως βάση υπολογισμού για τις μεν επιχειρήσεις που εθεωρούντο ως «επί κεφαλής» της συμπράξεως το 9 %, για τις δε λοιπές το 7,5 % του ατομικού τους κύκλου εργασιών. Τέλος, η Επιτροπή έλαβε υπόψη το ενδεχόμενο πνεύμα συνεργασίας το οποίο επέδειξαν ορισμένες

επιχειρήσεις κατά την ενώπιόν της διαδικασία. Γι' αυτόν τον λόγο, δύο επιχειρήσεις έτυχαν μειώσεως των προστίμων τους κατά τα δύο τρίτα, ενώ άλλες έτυχαν μειώσεως κατά το ένα τρίτο.

- 72 Όπως άλλωστε προκύπτει από προσκομισθέντα από την Επιτροπή πίνακα που περιέχει στοιχεία για τον καθορισμό του ύψους καθενός από τα κατ' ιδίαν πρόστιμα, και μεν αυτά δεν καθορίστηκαν εφαρμόζοντας κατ' αυστηρώς μαθηματικό τρόπο μόνο τα προαναφερθέντα αριθμητικά στοιχεία, τα εν λόγω όμως στοιχεία ελήφθησαν κατά σύστημα υπόψη κατά τον υπολογισμό των προστίμων.
- 73 Η απόφαση όμως δεν διευκρινίζει ότι τα πρόστιμα υπολογίστηκαν βάσει του κύκλου εργασιών τον οποίο είχε πραγματοποιήσει καθεμιά απο τις επιχειρήσεις στην κοινοτική αγορά του χαρτονιού το 1990. Επί πλέον, οι εφαρμοσθέντες βασικοί συντελεστές, του 9 % για τον υπολογισμό των προστίμων που εφαρμόστηκαν στις επιχειρήσεις που εθεωρούντο ως «επί κεφαλής» και του 7,5 % για τις θεωρούμενες ως «απλά μέλη», δεν μνημονεύονται στην απόφαση. Ούτε μνημονεύονται τα ποσοστά των μειώσεων που έγιναν στη Repa και στη Stora αφενός και στις άλλες οκτώ επιχειρήσεις, μεταξύ των οποίων και η προσφεύγουσα, αφετέρου.
- 74 Εν προκειμένω, πρέπει να γίνει δεκτό ότι οι αιτιολογικές σκέψεις 168 έως 172 της αποφάσεως — ερμηνευόμενες υπό το πρίσμα των λεπτομερώς παρατιθεμένων στην ίδια την απόφαση πραγματικών ισχυρισμών που στρέφονται καθ' εκάστου αποδέκτη της αποφάσεως — εκθέτουν επαρκή και πρόσφορα στοιχεία εκτιμήσεως που λαμβάνονται υπόψη για τον προσδιορισμό της βαρύτητας και της διάρκειας της παραβάσεως την οποία διέπραξε καθεμιά από τις ενεχόμενες επιχειρήσεις (βλ., στην ίδια κατεύθυνση, απόφαση του Πρωτοδικείου της 24ης Οκτωβρίου 1991, Τ-2/89, Ρετροφίνα κατά Επιτροπής, Συλλογή 1991, σ. ΙΙ-1087, σκέψη 264).
- 75 Δεύτερον, όταν το ύψος κάθε προστίμου καθορίζεται, όπως εν προκειμένω, βάσει συστηματικής εκτιμήσεως ορισμένων συγκεκριμένων στοιχείων, η μνεία καθενός από τους παράγοντες αυτούς στην απόφαση θα διευκόλυνε τις επιχειρήσεις στην προσπάθειά τους να εκτιμήσουν αφενός μεν αν η Επιτροπή υπέ-

πεσε σε σφάλματα κατά την επιμέτρηση του κάθε προστίμου, αφετέρου δε αν το ύψος κάθε προστίμου δικαιολογείται με γνώμονα τα εφαρμοζόμενα γενικά κριτήρια. Εν προκειμένω, η μνεία καθενός από τους εν λόγω παράγοντες στην απόφαση, ήτοι του κύκλου εργασιών αναφοράς, του έτους αναφοράς, των ποσοστών που ελήφθησαν ως αφετηρία και των ποσοστών μειώσεως του ύψους των προστίμων, ουδόλως θα συνεπαγόταν έμμεση κοινολόγηση του συγκεκριμένου κύκλου εργασιών των αποδεκτριών της αποφάσεως επιχειρήσεων, κοινολόγηση δυναμένη να στοιχειοθετήσει παράβαση του άρθρου 214 της Συνθήκης. Και τούτο, διότι το τελικό ποσό κάθε κατ' ιδίαν προστίμου δεν προκύπτει, όπως τόνισε η ίδια η Επιτροπή, από αυστηρώς μαθηματική εφαρμογή των παραπάνω παραγόντων.

76 'Όπως άλλωστε αναγνώρισε επ' ακροατηρίου η Επιτροπή, τίποτε δεν την εμπόδιζε να μνημονεύσει στην απόφαση τους παράγοντες που είχε λάβει κατά σύστημα υπόψη και τους οποίους κοινολόγησε κατά τη διάρκεια συνεντεύξεως Τύπου την οποία έδωσε την ημέρα της εκδόσεως αυτής της αποφάσεως το αρμόδιο για την πολιτική του ανταγωνισμού μέλος της Επιτροπής. Υπενθυμίζεται, συναφώς, ότι, κατά πάγια νομολογία, η αιτιολογία αποφάσεως πρέπει να περιλαμβάνεται στο σώμα της αποφάσεως και ότι εξηγήσεις παρεχόμενες μεταγενεστέρως από την Επιτροπή δεν μπορούν να ληφθούν υπόψη, πλην ειδικών περιστάσεων (βλ. απόφαση του Πρωτοδικείου της 2ας Ιουλίου 1992, T-61/89, Dansk Pelsdyravlerforening κατά Επιτροπής, Συλλογή 1992, σ. II-1931, σκέψη 131, και, στην ίδια κατεύθυνση, απόφαση του Πρωτοδικείου της 12ης Δεκεμβρίου 1991, T-30/89, Hilti κατά Επιτροπής, Συλλογή 1991, σ. II-1439, σκέψη 136).

77 Παρά τις διαπιστώσεις αυτές, πρέπει να σημειωθεί ότι η περιεχομένη στις αιτιολογικές σκέψεις 167 έως 172 της αποφάσεως αιτιολόγηση της επιμετρήσεως του προστίμου δεν είναι λιγότερο λεπτομερής από εκείνες που περιέχονται στις προγενέστερες αποφάσεις της Επιτροπής που αφορούν παρόμοιες παραβάσεις. Καίτοι, όμως, ο λόγος περί πλημμελούς αιτιολογίας είναι δημοσίας τάξεως, η κοινοτική δικαιοσύνη δεν είχε διατυπώσει — κατά τον χρόνο εκδόσεως της αποφάσεως — καμμία επίκριση ως προς την ακολουθούμενη από την Επιτροπή πρακτική σχετικά με την αιτιολόγηση των επιβαλλομένων προστίμων. Μόνο στην απόφαση της 6ης Απριλίου 1995, T-148/89, Tréfilunion κατά Επιτροπής (Συλλογή 1995, σ. II-1063, σκέψη 142), και σε άλλες δύο αποφάσεις εκδοθείσες αυθημερόν, T-147/89, Société métallurgique de Normandie κατά Επιτροπής (Συλλογή 1995, σ. II-1057, συνοπτική δημοσίευση), και T-151/89, Société des treillis et panneaux soudés κατά Επιτροπής (Συλλογή 1995, σ. II-1191, συνοπτική δημοσίευση), το Πρωτοδικείο τόνισε, για πρώτη φορά, ότι είναι επιθυμητό οι

επιχειρήσεις να γνωρίζουν λεπτομερώς τον τρόπο υπολογισμού του προστίμου που τους επιβάλλεται, χωρίς να είναι υποχρεωμένες προς τούτο να ασκήσουν δικαστική προσφυγή κατά της αποφάσεως της Επιτροπής.

- 78 Επομένως, όταν διαπιστώνει, σε μια απόφαση, παράβαση των κανόνων του ανταγωνισμού και επιβάλλει πρόστιμα στις επιχειρήσεις που έχουν μετάσχει σ' αυτήν, η Επιτροπή οφείλει, εφόσον έχει λάβει κατά σύστημα υπόψη ορισμένα βασικά στοιχεία προς καθορισμό του ύψους των προστίμων, να μνημονεύει τα στοιχεία αυτά στο σώμα της αποφάσεως, ώστε να παρέχει στους αποδέκτες της τη δυνατότητα να επαληθεύουν αν το ύψος του προστίμου καθορίστηκε προσηκόντως και να εκτιμούν μήπως ασκήθηκε διάκριση.
- 79 Υπό τις συγκεκριμένες περιστάσεις που επισημαίνονται στην παραπάνω σκέψη 351, και εν όψει του ότι η Επιτροπή έδειξε διατεθειμένη να παράσχει, κατά την ένδικη διαδικασία, κάθε πρόσφορη πληροφορία σχετικά με τον τρόπο υπολογισμού των προστίμων, η έλλειψη, στην απόφαση, ειδικής αιτιολογήσεως του τρόπου υπολογισμού των προστίμων δεν πρέπει να θεωρηθεί, εν προκειμένω, ως παράβαση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως δικαιολογούσα την ολική ή μερική ακύρωση των επιβληθέντων προστίμων.
- 80 Κατά συνέπεια, ο παρών λόγος ακυρώσεως δεν μπορεί να γίνει δεκτός.

Επί των λόγων ακυρώσεως ότι η Επιτροπή, χαρακτηρίζοντας την προσφεύγουσα ως «επί κεφαλής» της συμπράξεως, αφενός μεν υπέπεσε σε σφάλμα εκτιμήσεως, αφετέρου δε παρέβη την υποχρέωση αιτιολογήσεως

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 81 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι κακώς θεωρήθηκε ως μία από τους «επί κεφαλής» της συμπράξεως (αιτιολογική σκέψη 170 της αποφάσεως).

- 82 Η Επιτροπή υπέθεσε ότι η PWG και η PC είχαν αποδεχθεί την προεδρία του εκπροσώπου της προσφεύγουσας λαμβάνοντας υπόψη την ισχύ του ομίλου ΚΝΡ. Η προσφεύγουσα όμως ήταν απλώς μικρός παραγωγός χαρτονιού, που «παρέσχε» στην ΡWG πρόεδρο κατ' αίτηση των συναδέλφων του, τούτο δε για ένα έτος μόνον. Στη συνέχεια, η θητεία αυτή παρατάθηκε, κατ' αίτηση των συναδέλφων του, για άλλο ένα έτος. Περαιτέρω, αυτός, που ήταν και συνδιευθυντής της ΚΝΡ Vouwkarton, επελέγη για το λειτούργημα αυτό λόγω της «ουδετερότητάς» του και των γλωσσικών του γνώσεων. Επί πλέον, προήδρευσε, με βεβαιότητα, μόνον τέσσερις από τις οκτώ συναντήσεις της ΡWG που διεξήχθησαν κατά τη διάρκεια της προεδρίας του.
- 83 Συνεπώς, η θέση την οποία κατείχε το μέλος της διευθύνσεώς της δεν αποδεικνύει ότι η προσφεύγουσα κατείχε ιθύνοντα ρόλο στη σύμπραξη.
- 84 Εξ άλλου, η απόφαση είναι ανεπαρκώς αιτιολογημένη, διότι δεν εμφανίζει σαφώς αν ελήφθη υπόψη η βραχεία διάρκεια της προεδρίας της ΡWG. Με το υπόμνημα αντικρούσεως, η Επιτροπή δηλώνει ότι, για τον υπολογισμό του προστίμου, στηρίχθηκε στη διαπίστωση ότι η προσφεύγουσα έπρεπε να θεωρηθεί ως μία από τους επί κεφαλής και για τη μετά το 1988 περίοδο. Η διαπίστωση όμως αυτή είναι εσφαλμένη, δεδομένου ότι η απόφαση διευκρίνισε ότι η προσφεύγουσα έπρεπε να θεωρηθεί ως μία από τους επί κεφαλής μόνο «κατά την περίοδο της συμμετοχής της στην ΡWG» (αιτιολογική σκέψη 170 της αποφάσεως).
- 85 Η Επιτροπή φρονεί ότι η προσφεύγουσα θεωρήθηκε ως μία από τους επί κεφαλής της συμπράξεως λόγω της συμμετοχής της στην ΡWG, και μάλιστα της προεδρίας της στο όργανο αυτό.

- 86 Τον ρόλο της ως επί κεφαλής επιβεβαιώνουν διάφορα συνημμένα στο υπόμνημα ανταπαντήσεως έγγραφα (κυρίως πρακτικά προερχόμενα από την PG Paperboard), στα οποία περιλαμβάνεται το όνομα του μέλους της διευθύνσεώς της.
- 87 Τέλος, η Επιτροπή είχε επίγνωση της περιορισμένης διάρκειας της συμμετοχής της προσφεύγουσας στις συναντήσεις της PWG. Ωστόσο, δεν θα ήταν λογικό να ληφθεί υπόψη το στοιχείο αυτό κατά τον υπολογισμό του προστίμου, δεδομένου ότι επέβαλε ηξημημένο πρόστιμο στην προσφεύγουσα, διότι αυτή ήταν μία από τους επί κεφαλής, μόνον όσον αφορά τη συμμετοχή της KNP Vouwkarton.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 88 Κατά την αιτιολογική σκέψη 170, πρώτο εδάφιο, της αποφάσεως, «στους “επί κεφαλής”, δηλαδή στους μεγαλύτερους παραγωγούς χαρτονιού που συμμετείχαν στην PWG (Cascades, Finnboard, [Mayr-Melnhof], MoDo, Sarrío και Stora), πρέπει να καταλογισθεί ειδική ευθύνη. Είναι σαφές ότι αποτελούσαν τους κυριότερους φορείς λήψης αποφάσεων και τους βασικούς υποκινητές της σύμπραξης».
- 89 Κατά το δεύτερο εδάφιο της ίδιας σκέψεως, η προσφεύγουσα «πρέπει να θεωρηθεί ως ένας από τους “επί κεφαλής” της σύμπραξης κατά την περίοδο της συμμετοχής της στην PWG», ήτοι μέχρι τα μέσα 1988 (αιτιολογική σκέψη 36, δεύτερο εδάφιο). Η απόφαση διευκρινίζει ότι ο εκπρόσωπος της προσφεύγουσας προήδρευσε της PC και της PWG «σε μια κρίσιμη στιγμή».
- 90 Επί πλέον, περιγράφει εκτενώς τον κεντρικό ρόλο της PWG στη σύμπραξη (ιδίως αιτιολογικές σκέψεις 36 έως 38 και 130 έως 132).

- 91 Προκύπτει επίσης ότι η απόφαση αιτιολογεί επαρκώς γιατί η προσφεύγουσα θεωρήθηκε από την Επιτροπή ως μία από τους «επί κεφαλής».
- 92 Ως προς το βάσιμον αυτής της αιτιολογίας, επισημαίνεται ότι η προσφεύγουσα δεν αμφισβητεί ούτε το ότι μετείχε στις συναντήσεις της PWG, ούτε το ότι προήδρευσε αυτής κατά τα δύο πρώτα έτη της συμπράξεως. Ούτε αμφισβητεί τον κατ' ουσίαν αντίθετο στον ανταγωνισμό σκοπό της PWG ούτε την αντίθετη στον ανταγωνισμό συμπεριφορά την οποία διαπίστωσε η Επιτροπή.
- 93 Συνεπώς, καλώς η προσφεύγουσα χαρακτηρίστηκε ως «επί κεφαλής» για τον υπολογισμό του προστίμου, τη διαπίστωση δε αυτή της Επιτροπής ουδόλως επηρεάζει η πραγματική συμπεριφορά της εντός της PWG ούτε οι λόγοι, τους οποίους επικαλείται, για τους οποίους ανέλαβε την προεδρία αυτού του οργάνου.
- 94 Εν όψει, όμως, των προεκτεθέντων, η προσφεύγουσα χαρακτηρίστηκε ως «επί κεφαλής» — και της επιβλήθηκε γι' αυτό κύρωση — μόνο για το χρονικό διάστημα από τα μέσα 1986 μέχρι τα μέσα 1988. Το Πρωτοδικείο θα αναλύσει το περιεχόμενο του συμπεράσματος αυτού στο πλαίσιο της αρμοδιότητάς του πλήρους δικαιοδοσίας επί των προστίμων, κατά την εξέταση του λόγου ακυρώσεως περί διαπράξεως σφαλμάτων κατά τον υπολογισμό του επιβληθέντος στην προσφεύγουσα προστίμου (βλ. σκέψεις 104 επ. κατωτέρω).
- 95 Κατά συνέπεια, ο παρών λόγος ακυρώσεως δεν μπορεί να γίνει δεκτός.

Επί του λόγου ακυρώσεως περί διαπράξεως σφαλμάτων κατά τον υπολογισμό του επιβληθέντος στην προσφεύγουσα προστίμου

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 96 Η προσφεύγουσα διατείνεται ότι, κατά την επιμέτρηση του προστίμου, η Επιτροπή όφειλε να λάβει υπόψη το ασήμαντο μερίδιο της Badische στην αγορά και την ελάχιστο σημασίας συμμετοχή της στην παράβαση από τα τέλη του 1989 (αιτιολογική σκέψη 162 της αποφάσεως), συμμετοχή που περιοριζόταν στο Ηνωμένο Βασίλειο.
- 97 Περαιτέρω, η επιβληθείσα κύρωση εσφαλμένως έλαβε υπόψη τη συμμετοχή των δύο θυγατρικών της στη σύμπραξη καθ' όλη τη διάρκεια της παραβάσεως, ήτοι από τα μέσα του 1986 μέχρι τον Απρίλιο του 1991. Επ' αυτού, τονίζει ότι, στο άρθρο 1 του ολλανδικού κειμένου της αποφάσεως αναφέρεται ότι συμμετείχε σε συμφωνία και εναρμονισμένη πρακτική από τα μέσα του 1988, και όχι από τα μέσα του 1986. Ζητεί από το Πρωτοδικείο να αντλήσει αυτεπαγγέλτως τα συμπεράσματα από το πρόδηλο αυτό σφάλμα.
- 98 Επ' ακροατηρίου, ο εκπρόσωπος της προσφεύγουσας είπε ότι ένας από τους αριθμούς που ελήφθη ως βάση υπολογισμού του προστίμου δεν αντιστοιχούσε στον κύκλο εργασιών τον οποίο όντως πραγματοποίησε η Badische. Συγκεκριμένα, η Επιτροπή έλαβε υπόψη τον κύκλο εργασιών τον οποίο πραγματοποίησε η Badische στην κοινοτική αγορά χαρτονιού το 1989, ενώ, κατ' εφαρμογήν των γενικών κριτηρίων τα οποία είχε ορίσει για τον υπολογισμό των προστίμων, όφειλε να λάβει υπόψη τον κύκλο εργασιών που πραγματοποιήθηκε στην αγορά αυτή το 1990. Επί πλέον, κακώς έλαβε υπόψη τις πωλήσεις χαρτονιού εντός του ομίλου.
- 99 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι, κατά τον υπολογισμό του προστίμου, έλαβε υπόψη το ισχνό μερίδιο της Badische στην αγορά, εφόσον τα πρόστιμα υπολογίστηκαν βάσει του κύκλου εργασιών των οικείων επιχειρήσεων.

- 100 Τονίζει ότι το σφάλμα που περιέχεται στο ολλανδικό κείμενο της αποφάσεως ως προς τον χρόνο ενάρξεως της συμπράξεως δεν μπορούσε να διαφύγει σε έναν προσεκτικό αναγνώστη, πράγμα το οποίο επιβεβαιώνει — όπως ισχυρίζεται — το γεγονός ότι η προσφεύγουσα έκανε μνεία αυτού του σφάλματος για πρώτη φορά στο υπόμνημα απαντήσεως.
- 101 Τέλος, απαντώντας σε ερώτηση του Πρωτοδικείου, η Επιτροπή προσκόμισε έναν πίνακα όπου αναλύει τον υπολογισμό των προστίμων τα οποία επέβαλε στις αποδέκτριες της αποφάσεως επιχειρήσεις. Το έγγραφο αυτό εμφανίζει ότι, προ της μειώσεως, το ύψος του επιβληθέντος στην προσφεύγουσα προστίμου ήταν ίσο με το άθροισμα δύο τιμών, ήτοι αφενός μεν της τιμής που προκύπτει από την εφαρμογή του συντελεστή 9 % στον πραγματοποιηθέντα από την ΚΝΡ Vouwkarton κύκλο εργασιών, επί 42/60 — κλάσμα που αντιπροσωπεύει τη διάρκεια της συμμετοχής της ΚΝΡ Vouwkarton στην παράβαση —, αφετέρου δε της τιμής που προκύπτει από την εφαρμογή του συντελεστή 7,5 % στον πραγματοποιηθέντα από την Badische κύκλο εργασιών, επί 60/60 — κλάσμα που αντιπροσωπεύει τη διάρκεια της συμμετοχής της Badische στην παράβαση. Το σύνολο των παραπάνω μειώθηκε, ακολούθως, κατά το ένα τρίτον.
- 102 Επ' ακροατηρίου, η Επιτροπή edήλωσε ότι υπολόγισε το ύψος του προστίμου με βάση δύο τιμές, ήτοι τον κύκλο εργασιών τον οποίο πραγματοποίησαν η ΚΝΡ Vouwkarton και η Badische αντιστοίχως το 1989, στην κοινοτική αγορά χαρτονιού.
- 103 Εξήγησε ότι, όσον αφορά την ΚΝΡ Vouwkarton, είχε παρεκκλίνει από το κριτήριο του έτους αναφοράς, ήτοι του 1990, ώστε να λάβει υπόψη την πώληση της εταιρίας αυτής στη Mayr-Melnhof κατά τη διάρκεια του έτους αυτού. Δήλωσε άλλωστε ότι, κατά την επιμέτρηση του προστίμου, έλαβε ως βάση τον κύκλο εργασιών τον οποίο πραγματοποίησε η Badische το 1989 (19 εκατομμ. ECU) και όχι το 1990 (15 εκατομμ. ECU), διότι κατά το φθινόπωρο του 1989 παρέμεινε επί μακρό διάστημα κλειστή μια από τις εγκαταστάσεις της.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 104 Όπως διαπιστώθηκε (βλ. σκέψεις 45 έως 50 ανωτέρω), καλώς η Επιτροπή καταλόγισε στην προσφεύγουσα την παραβατική συμπεριφορά της KNP Vouwkar-ton και της Badische. Ορθώς επίσης έκρινε ότι η προσφεύγουσα είχε μετέσχει στη σύμπραξη από τα μέσα του 1986 μέχρι τον Απρίλιο του 1991 (σκέψεις 55 έως 60 ανωτέρω).
- 105 Επομένως, τα επιχειρήματα της προσφεύγουσας περί εσφαλμένης εκτιμήσεως της συμμετοχής της στη σύμπραξη πρέπει να απορριφθούν.
- 106 Πρέπει επίσης να απορριφθεί το επιχειρήμα περί του σφάλματος που περιέχεται στο άρθρο 1 του ολλανδικού κειμένου της αποφάσεως, κατά το οποίο η προσφεύγουσα μετείχε «σε συμφωνία και εναρμονισμένη πρακτική από τα μέσα του 1988». Πράγματι, δεδομένου ότι το διατακτικό της αποφάσεως πρέπει, κατά πάγια νομολογία, να γίνεται νοητό υπό το πρίσμα του αιτιολογικού της (βλ., π.χ., απόφαση του Δικαστηρίου της 16ης Δεκεμβρίου 1975, 40/73 έως 48/73, 50/73, 54/73, 55/73, 56/73, 111/73, 113/73 και 114/73, Suiker Unie κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1975, σ. 507, σκέψεις 122 έως 124), πρέπει να σημειωθεί ότι από το αιτιολογικό της σαφώς προκύπτει ότι η Επιτροπή εννοούσε ότι η προσφεύγουσα μετείχε σε συμφωνία και εναρμονισμένη πρακτική από τα μέσα του 1986. Όπως άλλωστε προκύπτει από το εισαγωγικό της δίκης έγγραφο της προσφεύγουσας (παράγραφος 8, όπου αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 162 της αποφάσεως), και αυτή υπ' αυτή την έννοια αντελήφθη την προσβαλλομένη απόφαση.
- 107 Υπενθυμίζεται ότι τα επιβληθέντα πρόστιμα είχαν ως βάση υπολογισμού για τις μεν επιχειρήσεις που θεωρούνται «επί κεφαλής» της συμπράξεως το 9 %, για τις δε λοιπές το 7,5 % του κύκλου εργασιών τον οποίο πραγματοποίησε καθεμιά από τις αποδέκτριες της αποφάσεως επιχειρήσεις στην κοινοτική αγορά του χαρτονιού το 1990. Η Επιτροπή επιβεβαίωσε ότι όντως εφάρμοσε αυτές τις βάσεις υπολογισμού κατά την ένδικη διαδικασία και, ειδικότερα, με την απάντησή της σε γραπτή ερώτηση του Πρωτοδικείου.

- 108 Στην περίπτωση της προσφεύγουσας, δεν μπορεί να γίνει δεκτό το επιχείρημα περί ασημάντου μεριδίου της Badische στην αγορά. Συγκεκριμένα, η Επιτροπή έλαβε υπόψη, όπως και για τις άλλες επιχειρήσεις, τον πραγματοποιηθέντα στην κοινοτική αγορά χαρτονιού κύκλο εργασιών. Κατ' αυτόν τον τρόπο, εκτίμησε το μέγεθος και την εντός αυτής οικονομική ισχύ της Badische. Κατά το μέτρο όμως που έλαβε ως βάση τον κύκλο εργασιών τον οποίον πραγματοποίησε η Badische το 1989 και όχι το 1990, που ήταν μικρότερος (σκέψη 103 ανωτέρω), όπως απαιτούσε η αρχή της ίσης μεταχειρίσεως, το ποσό του επιβληθέντος στην προσφεύγουσα προστίμου πρέπει να μειωθεί. Ας προστεθεί συναφώς ότι η Επιτροπή δεν μπορεί να παρεκκλίνει σε μια ειδική περίπτωση, χωρίς να παρέχει σχετικώς καμμία εξήγηση στην απόφαση, από τα κριτήρια που γενικώς λαμβάνει υπόψη κατά την επιμέτρηση των προστίμων. Πράγματι, κατά πάγια νομολογία, η αιτιολογία αποφάσεως πρέπει να περιλαμβάνεται στο σώμα της αποφάσεως. Η απόφαση δεν μπορεί να αποσαφηνίζεται για πρώτη φορά και εκ των υστέρων ενώπιον της κοινοτικής δικαιοσύνης, πλην ειδικών περιστάσεων, που δεν συντρέχουν εν προκειμένω (βλ. ιδίως προαναφερθείσα απόφαση Dansk Pelsdyravlerforening κατά Επιτροπής, σκέψη 131).
- 109 Από τις εξηγήσεις σχετικά με την επιμέτρηση του επιβληθέντος στην προσφεύγουσα προστίμου, που προσκομίστηκαν εγγράφως κατ' αίτηση του Πρωτοδικείου, προκύπτει επίσης ότι επί του κύκλου εργασιών τον οποίον πραγματοποίησε το 1989 η ΚΝΡ Vouwkarton επιβλήθηκε συντελεστής 9 % για όλον τον χρόνο κατά τον οποίο την εταιρία αυτή κατείχε η ΚΝΡ, ήτοι μέχρι την 1η Ιανουαρίου 1990, παρά το γεγονός ότι κανείς εκπρόσωπος της ΚΝΡ δεν είχε μετάσχει στις συναντήσεις της PWG μετά τα μέσα του 1988.
- 110 Με την απάντησή της στις γραπτές ερωτήσεις του Πρωτοδικείου, καθώς και κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, όμως, η Επιτροπή προέβαλε μια εναλλακτική μέθοδο υπολογισμού του προστίμου. Κατά τη μέθοδο αυτήν, το πρόστιμο υπολογίστηκε εφαρμόζοντας στους κύκλους εργασιών της ΚΝΡ Vouwkarton και της Badische βασικό συντελεστή 9 % για όσον χρόνο η προσφεύγουσα ήταν μία από τους «επί κεφαλής» της συμπράξεως, κατά δε την υπολειπόμενη διάρκεια της παραβάσεως, βασικό συντελεστή 7,5 %.
- 111 Διαπιστώνεται ότι μόνον η δεύτερη μέθοδος συνάδει προς όσα αναφέρονται στην αιτιολογική σκέψη 170, δεύτερο εδάφιο, της αποφάσεως, κατά την οποία η

προσφεύγουσα «πρέπει να θεωρηθεί ως ένας από τους “επί κεφαλής” της σύμπραξης κατά την περίοδο της συμμετοχής της στην PWG». Αυτή, επομένως, η διαπίστωση πρέπει να ληφθεί υπόψη κατά την επιμέτρηση του προστίμου.

- 112 Τέλος, όσον αφορά τις εντός του ομίλου πωλήσεις χαρτονιού, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η προσφεύγουσα δεν προσκόμισε κανένα αποδεικτικό στοιχείο περί του ότι η Επιτροπή όφειλε να μη τις λάβει υπόψη κατά τον υπολογισμό του προστίμου.
- 113 Από το σύνολο των προεκτεθέντων προκύπτει ότι το ποσό του επιβληθέντος στην προσφεύγουσα προστίμου πρέπει να μειωθεί.
- 114 Επειδή κανένας άλλος από τους προβληθέντες από την προσφεύγουσα λόγους ακυρώσεως, πλην του αφορώντος τη διάπραξη σφαλμάτων κατά τον υπολογισμό του επιβληθέντος στην προσφεύγουσα προστίμου, δεν δικαιολογεί μείωση του προστίμου, το Πρωτοδικείο, κατά την άσκηση της αρμοδιότητάς του πλήρους δικαιοδοσίας, καθορίζει το ύψος του προστίμου αυτού σε 2 700 000 ECU.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 115 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας, το Πρωτοδικείο μπορεί να κατανείμει τα έξοδα ή να αποφασίσει ότι κάθε διάδικος φέρει τα δικαστικά του έξοδα σε περίπτωση μερικής ήττας των διαδίκων. Επειδή η προσφυγή έγινε μερικώς μόνον δεκτή, το Πρωτοδικείο, κατά δικαία κρίση των περιστάσεων της υποθέσεως, αποφασίζει ότι η προσφεύγουσα θα φέρει τα δικά της δικαστικά έξοδα και το ήμισυ των εξόδων της Επιτροπής, η οποία θα φέρει το έτερο ήμισυ των δικαστικών της εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (τρίτο πενταμελές τμήμα),

αποφασίζει:

- 1) Καθορίζει το ποσό του προστίμου που επιβλήθηκε στην προσφεύγουσα με το άρθρο 3 της αποφάσεως 94/601/ΕΚ της Επιτροπής, της 13ης Ιουλίου 1994, σχετικά με μια διαδικασία βάσει του άρθρου 85 της Συνθήκης ΕΚ (IV/C/33.833 — Χαρτόνι) σε 2 700 000 ECU.**
- 2) Απορρίπτει την προσφυγή κατά τα λοιπά.**
- 3) Η προσφεύγουσα φέρει τα δικαστικά της έξοδα και το ήμισυ των εξόδων της Επιτροπής.**
- 4) Η Επιτροπή φέρει το ήμισυ των δικαστικών της εξόδων.**

Vesterdorf

Brïet

Lindh

Potocki

Cooke

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 14ης Μαΐου 1998.

Ο Γραμματέας

Ο Πρόεδρος

H. Jung

B. Vesterdorf